

معادله حسابداری

هدفهای رفتاری: پس از مطالعه این فصل از فراگیر انتظار می‌رود، قادر باشد:

- ۱- دارایی را تعریف کند و انواع آن را نام ببرد.
- ۲- بدهی را تعریف کند و انواع آن را نام ببرد.
- ۳- معادله اساسی حسابداری را شرح دهد و تغییرات در هر جزء را با مثال تشریح کند.
- ۴- منظور از تجزیه و تحلیل رویداد اقتصادی را تشریح کند و مثال بزند.
- ۵- ترازنامه را تعریف کند و نکات مهم در تهیه ترازنامه را برشمارد.

۲-۱ مقدمه

می‌دانیم هر مؤسسه یا واحد اقتصادی منابع و امکاناتی در اختیار دارد که برای رسیدن به اهداف خود از آنها استفاده می‌کند. معاملات یا رویدادهای مالی مؤثر بر واحد اقتصادی موجب می‌شوند تا میزان و نوع منابع تغییر یابد. به عبارت دیگر رویدادهای اقتصادی، رویدادهایی هستند که وضعیت مالی واحد اقتصادی را تحت تأثیر قرار می‌دهند. آگاهی از وضعیت مالی هر واحد اقتصادی برای کسانی که مایلند اطلاعاتی در مورد آن واحد داشته باشند از اهمیت زیادی برخوردار است. گردانندگان و مدیران واحد اقتصادی می‌خواهند بدانند چه میزان و چه نوع منابع و امکاناتی در اختیار دارند و چه افرادی نسبت به این منابع و امکانات حق یا ادعای مالی دارند. مالک یا مالکین واحد اقتصادی مایلند بدانند چه میزان از منابع و امکانات واحد اقتصادی را خود فراهم کرده‌اند و چه مقدار به وسیله سایرین فراهم شده است. منظور از وضعیت مالی یک واحد اقتصادی میزان و نوع منابع اقتصادی تحت اختیار آن واحد و همچنین میزان و نوع ادعای مالی دیگران نسبت به این منابع است.

۲-۲ داراییها

کلیه منابع اقتصادی که به واحد اقتصادی تعلق دارد و انتظار می‌رود در آینده منفعتی برای واحد اقتصادی به همراه داشته باشد «دارایی» نامیده می‌شوند. دارایی انواع مختلفی دارد: موجودی نقد، مطالبات مؤسسه از دیگران یا حسابهای دریافتی، موجودی کالا، ملزومات، زمین، ساختمان، وسایط نقلیه و اثاثه نمونه‌هایی از داراییها هستند. هر واحد اقتصادی در هر زمان ممکن است ترکیب خاصی از انواع داراییهای مختلف داشته باشد.

دارایی عبارت است از:

منابع اقتصادی متعلق به یک واحد اقتصادی که انتظار می‌رود در آینده منفعتی برای واحد اقتصادی ایجاد نماید.

داراییها به خودی خود در اختیار واحدهای اقتصادی قرار نمی‌گیرند. بخشی از داراییها توسط مالک واحد اقتصادی فراهم می‌شود و بخش دیگر توسط افرادی غیر از مالک در اختیار واحد اقتصادی قرار می‌گیرد. وقتی افراد اعم از مالک یا غیر مالک داراییهایی را در اختیار واحد اقتصادی قرار می‌دهند به میزان بهای داراییهای مزبور در آن واحد اقتصادی «حق یا ادعای مالی» بدست می‌آورند. بنابراین همواره در هر واحد اقتصادی تساوی زیر برقرار است:

داراییهای واحد اقتصادی = حقوق مالی اشخاص نسبت به داراییهای واحد اقتصادی

۲-۳ حقوق مالی اشخاص

حقوق مالی اشخاص نسبت به داراییهای واحد اقتصادی شامل حقوق مالی مالک و حقوق مالی طلبکاران است. به حقوق مالی طلبکاران نسبت به داراییهای یک واحد اقتصادی بدهی گفته می‌شود. به بیان دیگر تعهدات مالی یک واحد اقتصادی به اشخاصی غیر از مالک «بدهی» نام دارد.

بدهی عبارت است از:

حقوق مالی اشخاصی غیر از مالک نسبت به داراییهای یک واحد اقتصادی

گروه دیگر مالک یا مالکین واحد اقتصادی هستند که نسبت به آن داراییها حق مالی دارند. در حسابداری حق مالی مالک یا مالکین واحد اقتصادی نسبت به داراییهای آن اصطلاحاً «سرمایه» نامیده می‌شود.

سرمایه عبارت است از:

حق یا ادعای مالی مالک یا مالکین نسبت به داراییهای یک واحد اقتصادی

بنابراین تساوی زیر همواره برقرار است:

$$\text{داراییهای واحد اقتصادی} = \text{حقوق مالی طلبکاران} + \text{حقوق مالی مالک نسبت به داراییهای واحد اقتصادی}$$

$$\text{دارایی} = \text{بدهی} + \text{سرمایه}$$

۲-۴ معادله حسابداری

با در نظر گرفتن تعاریف بالا ملاحظه می‌شود که همواره داراییهای یک واحد اقتصادی برابر بدهیها و سرمایه آن واحد می‌باشد.

داراییها = بدهیها + سرمایه

به این تساوی اصطلاحاً «معادله اساسی حسابداری» یا به اختصار «معادله حسابداری» گفته می‌شود. دارایی، بدهی و سرمایه، اجزای معادله حسابداری می‌باشند که همواره بین آنها رابطه تساوی بالا برقرار است. معادله اساسی حسابداری به عنوان شالوده حسابداری نوین مطرح شده است.

برخی از داراییهایی که معمولاً در بسیاری از واحدهای اقتصادی برای کسب منفعت مورد استفاده قرار می‌گیرند عبارتند از:

۱- موجودی نقد: از مهمترین داراییهای واحد اقتصادی که برای خرید کالاها یا خدمات و پرداخت بدهیها مورد استفاده قرار می‌گیرد وجه نقد موجود در صندوق، موجودی حسابهای بانکی و چکهای بانکی می‌باشد.

۲- حسابهای دریافتی^۱: در جریان فعالیتهای عادی ممکن است واحدهای اقتصادی در قبال ارائه خدمت یا فروش دارایی به‌طور نسبی، از دیگران طلبکار شوند و معمولاً این قبیل داراییها تحت عنوان «حسابهای دریافتی» نامیده می‌شوند.

۳- ملزومات: این نوع دارایی شامل کالاها و اجناسی است که در جریان فعالیتهای واحد اقتصادی خریداری و به تدریج به مصرف می‌رسد مثل نوشت افزار.

علاوه بر داراییهای فوق از داراییهای دیگری مانند زمین، ساختمان، آپارتمان، وسایط نقلیه و ائانه می‌توان نام برد. بدهیها هم در واحدهای اقتصادی انواع مختلفی دارد که متداولترین آنها عبارتند از:

۱- حسابهای پرداختی^۲

این نوع بدهی در ازای خرید نسبی دارایی یا خدمات از دیگران ایجاد می‌شود.

۲- وام پرداختی

این نوع بدهی در ازای دریافت وام از مؤسسات اعتباری نظیر بانکها و یا اشخاص ایجاد می‌شود. وامهای پرداختی معمولاً به‌طور یکجا یا به اقساط در آینده بایستی بازپرداخت شود.

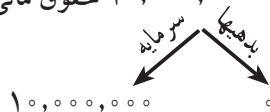
اکنون برای آشنایی بیشتر با معادله اساسی حسابداری به ذکر مثالهایی می‌پردازیم:

مثال ۱: آقای ابتکار قصد دارد یک دفتر خدمات مخابراتی دایر نماید. برای این منظور ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال وجه نقد به این کار اختصاص می‌دهد.

از دیدگاه حسابداری، دفتر مخابراتی یک شخصیت حسابداری یا یک واحد اقتصادی مستقل و جداگانه تلقی می‌شود که داراییها و بدهیهای این شخصیت از سایر داراییها و بدهیهای مالک، یا سایر افراد متمایز می‌باشد. مبلغی که آقای ابتکار برای تأسیس دفتر مخابراتی اختصاص داده دارایی دفتر مخابراتی می‌باشد. بنابراین:

داراییهای دفتر مخابراتی = حقوق مالی اشخاص نسبت به داراییهای دفتر مخابراتی

موجودی نقد ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ حقوق مالی اشخاص

پس معادله حسابداری به شرح زیر خواهد بود:

$$\begin{aligned} \text{داراییها} &= \text{بدهیها} + \text{سرمایه} \\ \text{موجودی نقد} &= \text{سرمایه آقای ابتکار} \\ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ &= ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ \end{aligned}$$

پس از مدتی آقای ابتکار از یکی از دوستان خود ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال وام برای انجام عملیات دفتر مخابراتی دریافت می‌کند.

۱- به حسابهای دریافتی «بدهکاران» یا «مطالبات» نیز گفته می‌شود.

۲- به حسابهای پرداختی «بستانکاران» نیز گفته می‌شود.

دریافت وام، یک رویداد مالی است که بر وضعیت مالی دفتر مخابراتی مؤثر بوده و موجب تغییر در اجزای معادله حسابداری می‌شود. بنابراین:

$$\text{داراییهای دفتر مخابراتی} = \text{حقوق مالی اشخاص نسبت به داراییهای دفتر مخابراتی}$$

$$\text{موجودی نقد} = 15,000,000 = 15,000,000 \text{ حقوق مالی اشخاص}$$

پس معادله حسابداری به شرح زیر خواهد بود:

$$\text{داراییها} = \text{بدهیها} + \text{سرمایه}$$

$$\text{موجودی نقد} = \text{وام پرداختی} + \text{سرمایه آقای ابتکار}$$

$$15,000,000 = 5,000,000 + 10,000,000$$

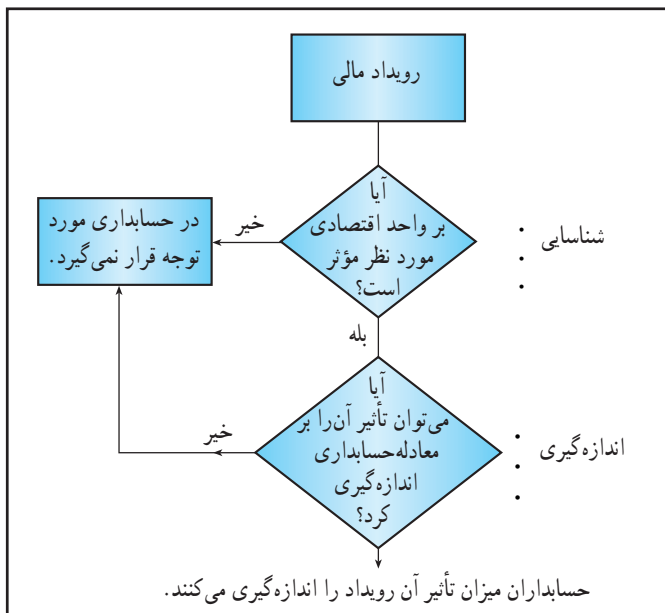
در مثال دفتر مخابراتی تأثیر دو رویداد مالی را بر معادله حسابداری ملاحظه کردیم. رویداد اول، سرمایه‌گذاری مالک دفتر مخابراتی برای شروع فعالیت بود که با این رویداد مالی شخصیت حسابداری دفتر مخابراتی شکل گرفت و باعث افزایش داراییها از یک سو و افزایش سرمایه از سوی دیگر گردید. رویداد دوم یعنی دریافت وام برای دفتر مخابراتی، موجب گردید داراییها و بدهیهای شخصیت حسابداری به یک میزان افزایش یابد. در زیر تأثیر رویدادهای مالی بالا را بر معادله حسابداری مشاهده می‌نمایید.

تأثیر بر معادله حسابداری	رویداد مالی
افزایش داراییها و افزایش سرمایه	سرمایه‌گذاری مالک
افزایش داراییها و افزایش بدهیها	دریافت وام

۵-۲ اهمیت معادله حسابداری

از مهمترین کارها در حسابداری، شناسایی و اندازه‌گیری رویدادهای مالی مؤثر بر یک واحد اقتصادی است. حسابداران برای اینکه رویدادهای مالی مربوط به یک واحد اقتصادی را ثبت و سپس اطلاعات حسابداری را به‌طور مناسب گزارش کنند باید:

- رویدادهای مالی مؤثر بر واحد اقتصادی را شناسایی کنند.
 - میزان تأثیر هر رویداد مالی را بر اجزای معادله حسابداری ارزیابی و اندازه‌گیری نمایند.
- شناسایی و ارزیابی میزان تأثیر یک رویداد مالی بر اجزای معادله حسابداری اصطلاحاً «تجزیه و تحلیل» نامیده می‌شود.

نمودار ۲-۱ نمودار تأثیر رویداد مالی بر معادله حسابداری

معادله حسابداری مبنای اصلی تجزیه و تحلیل رویدادهای مالی قرار می‌گیرد. معادله حسابداری علاوه بر اینکه در تجزیه و تحلیل رویدادهای مالی اهمیت دارد در خلاصه کردن (تلخیص) اطلاعات اقتصادی هم مؤثر است. گزارشهای حسابداری که غالباً به صورت خلاصه و چکیده اطلاعات مالی یک واحد اقتصادی است بر پایه معادله حسابداری تنظیم می‌شوند.

مثال ۲: رویدادهای مالی زیر در تعمیرگاه تلویزیون ماهر طی دو ماهه ابتدای سال ۱۳۷۱ انجام شده است:

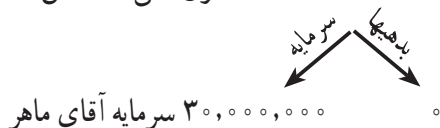
۱- آقای ماهر در فروردین ماه سال ۱۳۷۱ تصمیم به تأسیس تعمیرگاه تلویزیون گرفت. به این منظور ابتدا اقدام به دریافت پروانه کسب کرده، سپس در ۱۵ فروردین در بانک سپه شعبه میدان انقلاب حساب جاری شماره ۵۰۰۱۰ را به نام تعمیرگاه ماهر، افتتاح می‌کند و مبلغ ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به عنوان سرمایه تعمیرگاه به آن حساب واریز می‌نماید.

تجزیه و تحلیل: با تأسیس تعمیرگاه تلویزیون ماهر یک واحد اقتصادی که به آقای ماهر، تعلق دارد با شخصیت حسابداری مستقل از آقای ماهر ایجاد می‌شود و با افتتاح حساب جاری و واریز ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به این حساب، تعمیرگاه تلویزیون ماهر، صاحب یک قلم دارایی به نام موجودی نقد می‌شود. از سوی دیگر برای آقای ماهر به میزان ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال در تعمیرگاه حق مالی یا سرمایه ایجاد می‌گردد.

تعمیرگاه تلویزیون ماهر (ارقام به ریال)

داراییهای تعمیرگاه = حقوق مالی اشخاص نسبت به داراییهای تعمیرگاه

موجودی نقد ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ حقوق مالی اشخاص

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

معادله حسابداری

در ۱۳۷۱/۱/۱۵

سرمایه	.	بدهیها	=	داراییها
سرمایه آقای ماهر	.	.	=	موجودی نقد
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	.	.	=	۳۰,۰۰۰,۰۰۰

۲- آقای ماهر در تاریخ ۲۰ فروردین ماه ۱۳۷۱ مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال وام قرض الحسنه از آقای خیراندیش دریافت کرد.

این مبلغ به حساب بانکی تعمیرگاه واریز گردید و مقرر شد مبلغ مزبور در اول بهمن ۱۳۷۱ به وی بازپرداخت شود.

تجزیه و تحلیل: آقای خیراندیش مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال در اختیار تعمیرگاه قرار می‌دهد و انتظار دارد تا این مبلغ در

موعد مقرر به وی بازپرداخت شود. بنابراین به عنوان طلبکار تعمیرگاه محسوب می‌شود. پس از این رویداد مالی تعمیرگاه مبلغ

۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال دارایی به صورت وجه نقد در بانک دارد.

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

داراییهای تعمیرگاه = حقوق مالی اشخاص نسبت به داراییهای تعمیرگاه

موجودی نقد ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ حقوق مالی طلبکاران و مالک

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

معادله حسابداری

در ۱۳۷۱/۱/۲۰

سرمایه	.	بدهیها	=	داراییها
سرمایه آقای ماهر	.	وام پرداختنی	=	موجودی نقد
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	.	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	=	۴۰,۰۰۰,۰۰۰

۳- در اول اردیبهشت ماه ۱۳۷۱ آقای ماهر یک دستگاه آپارتمان برای دفتر تعمیرگاه از آقای سعیدی به بهای ۳۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال خریداری می کند. این مبلغ طی چک شماره ۱۰۰۱ مورخ ۱۳۷۱/۲/۱ از حساب جاری تعمیرگاه پرداخت می شود. تجزیه و تحلیل: این رویداد مالی باعث می شود بخشی از موجودی بانک تعمیرگاه صرف خرید دارایی دیگر یعنی آپارتمان شود. بنابراین، این رویداد مالی موجب کاهش یک دارایی (موجودی نقد) و افزایش دارایی دیگر (آپارتمان) به مبلغ ۳۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال می گردد.

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

معادله حسابداری

در ۱۳۷۱/۲/۱

سرمایه	.	بدهیها	=	داراییها	
سرمایه آقای ماهر	.	وام پرداختنی	=	آپارتمان	موجودی نقد
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	.	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	=	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰

۴- آقای ماهر برای تجهیز تعمیرگاه خود در ۷ اردیبهشت ماه ۱۳۷۱ مقداری ملزومات به ارزش ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال از فروشگاه آزادی خریداری کرد. بهای ملزومات طی چک شماره ۱۰۰۲ مورخ ۱۳۷۱/۲/۷ پرداخت شد. تجزیه و تحلیل: خرید نقدی ملزومات برای تعمیرگاه، باعث کاهش موجودی نقد شده و در مقابل ملزومات به میزان ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال به داراییها افزوده می شود.

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

معادله حسابداری

در ۱۳۷۱/۲/۷

سرمایه	.	بدهیها	=	داراییها		
سرمایه آقای ماهر	.	وام پرداختنی	=	ملزومات	آپارتمان	موجودی نقد
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	.	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	=	۱,۰۰۰,۰۰۰	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰

۵- در ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۷۱ آقای ماهر مقداری اثاثه شامل میز کار، قفسه، مبل و صندلی به بهای ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال از فروشگاه اتحاد خریداری کرد و مقرر شد نصف این مبلغ در ۱۳۷۱/۲/۲۵ و بقیه در ۱۳۷۱/۲/۳۰ پرداخت شود.
تجزیه و تحلیل: خرید اثاثه به طور نسبه، داراییهای تعمیرگاه را افزایش می دهد و چون بهای خرید اثاثه در زمان خرید به فروشگاه اتحاد پرداخت نشده است بدهیهای تعمیرگاه هم افزایش می یابد.

تعمیرگاه تلویزیون ماهر
معادله حسابداری
در ۱۳۷۱/۲/۱۵

سرمایه	بدهیها		داراییها			
سرمایه آقای ماهر	حسابهای پرداختنی	وام پرداختنی	اثاثه	ملزومات	آپارتمان	موجودی نقد
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰

۶- در ۱۷ اردیبهشت ماه ۱۳۷۱ آقای ماهر نیمی از ملزومات تعمیرگاه را به دلیل عدم نیاز، به بهای خرید به تعمیرگاه ظریف فروخت و قرار شد آقای ظریف بابت بهای ملزومات ۲۵۰,۰۰۰ ریال را ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۷۱ و ۲۵۰,۰۰۰ ریال دیگر را در ۱۰ خرداد ماه ۱۳۷۱ به حساب تعمیرگاه ماهر واریز نماید.

تجزیه و تحلیل: با انجام این معامله، ملزومات تعمیرگاه به میزان ۵۰۰,۰۰۰ ریال کاهش می یابد. تعمیرگاه ظریف بهای این ملزومات را در تاریخ معامله پرداخت نکرده است، بنابراین به تعمیرگاه ماهر بدهکار خواهد شد. طلب از تعمیرگاه ظریف برای تعمیرگاه ماهر یک نوع دارایی است که جزء حسابهای دریافتنی قرار می گیرد.

تعمیرگاه تلویزیون ماهر
معادله حسابداری
در ۱۳۷۱/۲/۱۷

سرمایه	بدهیها		داراییها				
سرمایه آقای ماهر	حسابهای پرداختنی	وام پرداختنی	حسابهای دریافتنی	اثاثه	ملزومات	آپارتمان	موجودی نقد
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰

۷- در ۱۳۷۱/۲/۲۵ آقای ماهر بابت نیمی از بهای اثاثه خریداری شده از فروشگاه اتحاد چک شماره ۱۰۰۳ مورخ ۱۳۷۱/۲/۲۵ را به مبلغ ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال صادر و به صاحب این فروشگاه تسلیم کرد.

تجزیه و تحلیل: با صدور چک شماره ۱۰۰۳ موجودی نقد به میزان ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال کاهش یافته و در مقابل بدهی تعمیرگاه به فروشگاه اتحاد (حسابهای پرداختنی) نیز به همین مبلغ کاهش می یابد.

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

معادله حسابداری

در ۱۳۷۱/۲/۲۵

سرمایه	بدهیها		داراییها				
سرمایه آقای ماهر	حسابهای پرداختی	وام پرداختی	حسابهای دریافتی	اثاثه	ملزومات	آپارتمان	موجودی نقد
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۵,۵۰۰,۰۰۰

۸- در ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۷۱ تعمیرگاه ظرفیت ۲۵۰,۰۰۰ ریال از بدهی خود را به تعمیرگاه ماهر پرداخت نمود.

تجزیه و تحلیل: واریز ۲۵۰,۰۰۰ ریال از سوی تعمیرگاه ظرفیت به حساب جاری تعمیرگاه ماهر باعث افزایش موجودی نقد

و کاهش حسابهای دریافتی می شود.

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

معادله حسابداری

در ۱۳۷۱/۲/۳۱

سرمایه	بدهیها		داراییها				
سرمایه آقای ماهر	حسابهای پرداختی	وام پرداختی	حسابهای دریافتی	اثاثه	ملزومات	آپارتمان	موجودی نقد
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۵۰,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۵,۷۵۰,۰۰۰

همانطور که ملاحظه می کنید همواره معادله حسابداری تعمیرگاه ماهر برقرار است یعنی همیشه داراییهای تعمیرگاه برابر است

با بدهیها و سرمایه صاحب تعمیرگاه. در جدول صفحه بعد آثار رویدادهای مالی بالا بر معادله حسابداری تعمیرگاه ماهر به طور خلاصه

نشان داده شده است.

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

آثار رویدادهای مالی بر معادله حسابداری

از تاریخ ۱۳۷۱/۱/۱ تا ۱۳۷۱/۲/۳۱

(ارقام به ریال)

سرمایه	=	داراییها	
--------	---	----------	--

معادله حسابداری

سرمایه آقای ماهر	و ام پرداختی	حسابهای پرداختی	حسابهای دریافتی	اثانه	ملزومات	آپارتمان	موجودی نقد	شرح رویداد	تاریخ	شماره رویداد مالی
۳۰,۰۰۰,۰۰۰							۳۰,۰۰۰,۰۰۰	سرمایه گذاری نقدی آقای ماهر	۱۳۷۱/۱/۱۵	۱
	۱۰,۰۰۰,۰۰۰						۱۰,۰۰۰,۰۰۰	دریافت وام از آقای خیراندیش	۱۳۷۱/۱/۲۰	۲
						۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	خرید آپارتمان به طور نقدی	۱۳۷۱/۲/۱	۳
					۱,۰۰۰,۰۰۰		۱,۰۰۰,۰۰۰	خرید نقدی ملزومات	۱۳۷۱/۲/۷	۴
		۳,۰۰۰,۰۰۰		۳,۰۰۰,۰۰۰				خرید نسبه اثانه	۱۳۷۱/۲/۱۵	۵
		۱,۵۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰					فروش نسبه قسمتی از ملزومات	۱۳۷۱/۲/۱۷	۶
		۱,۵۰۰,۰۰۰					۱,۵۰۰,۰۰۰	پرداخت بخشی از طلب	۱۳۷۱/۲/۲۵	۷
			۲۵,۰۰۰,۰۰۰					فروشگاه اتحاد		
			۲۵,۰۰۰,۰۰۰				۲۵,۰۰۰,۰۰۰	دریافت بخشی از حسابهای دریافتی	۱۳۷۱/۲/۳۱	۸
۳۰,۰۰۰,۰۰۰		۱,۵۰۰,۰۰۰	۲۵,۰۰۰,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۵,۱۷۵,۰۰۰	جمع		

۳۰,۰۰۰,۰۰۰	.	۱۱۵,۰۰۰,۰۰۰	=	۴۱,۵۰۰,۰۰۰
------------	---	-------------	---	------------

۱۳۷۱/۲/۳۱ در

حقوق مالی اشخاص نسبت به داراییهای تعمیرگاه ماهر

داراییهای تعمیرگاه ماهر

۴۱,۵۰۰,۰۰۰ =

۴۱,۵۰۰,۰۰۰

۲-۶ ترازنامه

در فصل اول گفتیم که در نهایت اطلاعات حسابداری در قالب گزارشهای حسابداری در اختیار استفاده کنندگان، قرار داده می‌شود. یکی از گزارشهای مهم حسابداری «ترازنامه» است. ترازنامه نشان دهنده اجزای معادله حسابداری می‌باشد که تصویری از وضعیت مالی یک واحد اقتصادی را در یک زمان معین نشان می‌دهد و از این رو به ترازنامه «صورت وضعیت مالی» هم گفته می‌شود.

ترازنامه :

صورتی است که وضعیت داراییها، بدهیها و سرمایه مالک یا مالکان یک واحد اقتصادی را در یک تاریخ معین نشان می‌دهد.

برای تهیه ترازنامه می‌توان از اطلاعات معادله حسابداری استفاده نمود. به عبارت دیگر ارائه اطلاعات اجزای معادله حسابداری در قالب و شکل منظم مبنای تهیه ترازنامه می‌باشد. ترازنامه در اشکال مختلفی تهیه می‌شود که یکی از نمونه‌های رایج آن به شکل T است. در زیر ترازنامه تعمیرگاه ماهر در تاریخ ۱۳۷۱/۲/۳۱ به شکل T تهیه و ارائه شده است :

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

ترازنامه

(ارقام به ریال)

به تاریخ ۱۳۷۱/۲/۳۱

بدهیها		داراییها	
۱,۵۰۰,۰۰۰	حسابهای پرداختی	۵,۷۵۰,۰۰۰	موجودی نقد
۱۰,۰۰۰,۰۰۰	وام پرداختی	۲۵۰,۰۰۰	حسابهای دریافتی
۱۱,۵۰۰,۰۰۰	جمع بدهیها	۵۰۰,۰۰۰	ملزومات
		۳,۰۰۰,۰۰۰	اثاثه
	سرمایه	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	آپارتمان
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	سرمایه آقای ماهر		
۴۱,۵۰۰,۰۰۰	جمع بدهیها و سرمایه	۴۱,۵۰۰,۰۰۰	جمع داراییها

همانطور که مشاهده می‌شود در سمت راست ترازنامه داراییها و در سمت چپ آن بدهیها و سرمایه آورده شده است. معمولاً

در تهیه ترازنامه نکات زیر در نظر گرفته می‌شوند :

۱- نوشتن عنوان: عنوان ترازنامه شامل موارد زیر است :

□ نام واحد اقتصادی : تعمیرگاه تلویزیون ماهر

□ نام گزارش یا صورت مالی : ترازنامه

□ تاریخ گزارش : ۳۱ اردیبهشت ۱۳۷۱

- ۲- واحد اندازه‌گیری: در حسابداری واحد اندازه‌گیری رویدادهای مالی، پول رایج هر کشور است. معمولاً در بالای ترازنامه واحد پول رایج درج می‌گردد.
- ۳- ترتیب نوشتن داراییها: در ترازنامه اقلام داراییها به ترتیب خاصی طبقه‌بندی و نوشته می‌شوند. داراییهایی که در جریان عادی عملیات زودتر تبدیل به نقد می‌شوند در ابتدا و داراییهایی که دیرتر به نقد تبدیل می‌شوند و یا به منظور کسب وجه نقد استفاده می‌شوند، در ردیفهای بعدی درج می‌گردند.
- ۴- ترتیب نوشتن بدهیها: بدهیهای مختلف واحد اقتصادی به ترتیب تاریخ سررسید پرداخت در ترازنامه نوشته می‌شوند.
- ۵- موازنه: ترازنامه منطبق بر معادله حسابداری است. بنابراین همیشه بین جمع داراییها و جمع بدهیها و سرمایه مالک توازن وجود دارد. جمع دو طرف ترازنامه در یک ردیف نوشته می‌شود.
- مثال ۳: آقای صداقت در اوّل مهرماه سال ۱۳۷۲ تصمیم به تأسیس تعمیرگاه مجاز خودرو می‌گیرد. خلاصه رویدادهای انجام شده مربوط به تعمیرگاه در مهرماه ۱۳۷۲ عبارت است از:
- ۱- ۱۳۷۲/۷/۵: افتتاح حساب جاری نزد بانک صادرات شعبه استقلال و واریز ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال وجه نقد به این حساب بابت سرمایه آقای صداقت.
- ۲- ۱۳۷۲/۷/۱۰: دریافت پروانه تعمیرگاه مجاز.
- ۳- ۱۳۷۲/۷/۱۷: خرید یک قطعه زمین به بهای ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و یک دستگاه ساختمان به بهای ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال برای تعمیرگاه و پرداخت این مبالغ از حساب جاری تعمیرگاه.
- ۴- ۱۳۷۲/۷/۲۰: خرید اثاثه به‌طور نسبی از فروشگاه درستکار به مبلغ ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال برای تعمیرگاه.
- ۵- ۱۳۷۲/۷/۲۲: استخدام دو نفر تعمیرکار.
- ۶- ۱۳۷۲/۷/۲۵: پرداخت یک سوم بهای اثاثه خریداری شده به فروشگاه درستکار.
- ۷- ۱۳۷۲/۷/۳۰: خرید ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال ملزومات برای تعمیرگاه و پرداخت بهای ملزومات از حساب جاری تعمیرگاه. در جدول صفحه بعد اثرات رویدادهای فوق بر معادله حسابداری نشان داده شده است:

تعمیرگاه مجاز خودرو صدافت
 آثار رویدادهای مالی بر معادله حسابداری
 از اول تا آخر مهرماه ۱۳۷۲

معادله حسابداری

سرمایه	بدهیها	داراییها
--------	--------	----------

تاریخ	خلاصه رویداد	تجزیه و تحلیل	موجودی نقد	زمین	ساختمان	اثاثه	ملزومات	حسابهای پرداختی	سرمایه آقای صدافت
۱۳۷۲/۷/۵	سرمایه‌گذاری جهت تأسیس تعمیرگاه	افزایش داراییها و سرمایه به مبلغ ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۵۰,۰۰۰,۰۰۰						۵۰,۰۰۰,۰۰۰
۱۳۷۲/۷/۱۰	دریافت پروانه تعمیرگاه	میزان تأثیر این رویداد بر وضعیت مالی مشخص نیست بنابراین در حسابداری مورد توجه قرار نمی‌گیرد							
۱۳۷۲/۷/۱۷	خرید زمین و ساختمان	افزایش زمین و ساختمان به ترتیب به مبلغ ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و ۳۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال، و کاهش موجودی نقد به میزان ۳۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۲۵,۰۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰		۱۲,۰۰۰,۰۰۰	
۱۳۷۲/۷/۲۰	خرید اثاثه به‌طور نسبه	افزایش داراییها و بدهیها به مبلغ ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال							
۱۳۷۲/۷/۲۲	استخدام دو نفر تعمیرکار	میزان تأثیر این رویداد بر وضعیت مالی مشخص نیست بنابراین در حسابداری مورد توجه قرار نمی‌گیرد							
۱۳۷۲/۷/۲۵	پرداخت بخشی از حسابهای پرداختی	کاهش موجودی نقد و افزایش ملزومات به میزان ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۴,۰۰۰,۰۰۰						
۱۳۷۲/۷/۳۰	خرید نقدی ملزومات	کاهش موجودی نقد و افزایش ملزومات به میزان ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال	۱,۵۰۰,۰۰۰						
	جمع		۹,۵۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰

۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰	۵۸,۰۰۰,۰۰۰
معادله حسابداری در ۱۳۷۲/۷/۳۰		

پس از اینکه آثار رویدادهای مالی بر معادله حسابداری مشخص گردید می‌توان ترازنامه تعمیرگاه خودرو صداقت را به شرح زیر تنظیم نمود:

تعمیرگاه مجاز خودرو صداقت		ترازنامه	
		به تاریخ ۱۳۷۲/۷/۳۰	
(ارقام به ریال)			
		داراییها	بدهیها
۸,۰۰۰,۰۰۰	حسابهای پرداختی	۹,۵۰۰,۰۰۰	موجودی نقد
	سرمایه	۱,۵۰۰,۰۰۰	ملزومات
۵۰,۰۰۰,۰۰۰	سرمایه آقای صداقت	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	انائه
		۵,۰۰۰,۰۰۰	ساختمان
		۳۰,۰۰۰,۰۰۰	زمین
<u>۵۸,۰۰۰,۰۰۰</u>	جمع بدهیها و سرمایه	<u>۵۸,۰۰۰,۰۰۰</u>	جمع داراییها

پرسشها؟

- ۱- دارایی را تعریف کنید و ۴ نمونه دارایی نام ببرید.
- ۲- گروههایی را که نسبت به داراییهای یک واحد اقتصادی ادعای مالی دارند، نام ببرید.
- ۳- سرمایه را تعریف کنید.
- ۴- بدهی را تعریف کنید و ۲ نمونه بدهی نام ببرید.
- ۵- معین کنید که هر یک از اقلام زیر جزو دارایی، بدهی یا سرمایه است؟
 - الف - ملزومات
 - ب - سرمایه مالک
 - ج - حسابهای دریافتی
 - د - موجودی نقد
 - هـ - وام پرداختی
 - و - حسابهای پرداختی
 - ز - ساختمان
- ۶- نشان دهید که جمع داراییهای هر واحد اقتصادی چه رابطه‌ای با جمع بدهیها و سرمایه آن دارد؟
- ۷- سرمایه‌گذاری مالک یک واحد اقتصادی چه تأثیری بر معادله حسابداری دارد؟
- ۸- دریافت وام از سوی واحد اقتصادی چه تأثیری بر معادله حسابداری دارد؟
- ۹- تفاوت بین حسابهای دریافتی و حسابهای پرداختی را بیان کنید.
- ۱۰- ترازنامه یا صورت وضعیت مالی را تعریف کنید.

- در هریک از پرسشهای زیر، گزینه صحیح را انتخاب و با علامت □ مشخص نمایید.
- ۱– داراییهای یک واحد اقتصادی ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال و بدهیهای آن ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد. سرمایه مالک این واحد اقتصادی برابر است با ریال.
- الف) ۳,۰۰۰,۰۰۰
ب) ۱۲,۰۰۰,۰۰۰
ج) ۱۵,۰۰۰,۰۰۰
د) ۱۸,۰۰۰,۰۰۰
- ۲– خرید اثاثه به‌طور نسیه، موجب افزایش یک دارایی و
الف) کاهش یک دارایی دیگر می‌شود.
ب) افزایش سرمایه می‌شود.
ج) افزایش یک بدهی می‌شود.
د) کاهش یک بدهی می‌شود.
- ۳– پرداخت یک بدهی موجب، کاهش یک دارایی و
الف) کاهش یک بدهی می‌شود.
ب) افزایش سرمایه می‌شود.
ج) کاهش سرمایه می‌شود.
د) افزایش یک بدهی می‌شود.
- ۴– کدام یک از معاملات زیر باعث کاهش داراییها و بدهیها می‌شود؟
الف) پرداخت پول به طلبکاران
ب) دریافت پول از بدهکاران
ج) سرمایه‌گذاری مالک
د) فروش نسیه ملزومات
- ۵– وجوهی که صاحب یک واحد اقتصادی به‌عنوان سرمایه به حساب جاری بانک واریز می‌کند
الف) داراییها را افزایش می‌دهد.
ب) بدهیها را افزایش می‌دهد.
ج) داراییها را کاهش می‌دهد.
د) سرمایه را کاهش می‌دهد.
- ۶– اگر یک دستگاه خودرو برای واحد اقتصادی به‌طور نسیه خریداری شود وسایط نقلیه افزایش و
الف) موجودی نقد کاهش می‌یابد.
ب) حسابهای پرداختنی افزایش می‌یابد.
ج) سرمایه افزایش می‌یابد.
د) حسابهای پرداختنی کاهش می‌یابد.

۷- سرمایه و داراییهای یک واحد اقتصادی به ترتیب ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال می باشد. مبلغ بدهیهای آن برابر است با:

الف) ۵۰,۰۰۰,۰۰۰

ب) ۱۰,۰۰۰,۰۰۰

ج) صفر

د) ۲۰,۰۰۰,۰۰۰

۸- سرمایه یک مؤسسه آموزشی دو سوم داراییهای آن است. اگر جمع بدهیها ۶۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال باشد، مبلغ داراییها برابر است با:

الف) ۴۰,۰۰۰,۰۰۰

ب) ۶۰,۰۰۰,۰۰۰

ج) ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰

د) ۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰

۹- خرید نسبه یک دارایی باعث افزایش می شود.

الف) حسابهای دریافتنی

ب) موجودی نقد

ج) سرمایه مالک

د) حسابهای پرداختنی

۱۰- خرید نقدی یک خودرو باعث کاهش می شود.

الف) موجودی نقد

ب) سرمایه مالک

ج) حسابهای پرداختنی

د) حسابهای دریافتنی

تمرینها

۱- در هر یک از حالات زیر یکی از اجزای معادله حسابداری از قلم افتاده است، آنرا محاسبه نمایید.

سرمایه	بدهیها	=	داراییها
<input type="text"/>	۳,۲۰۰,۰۰۰	=	۲۱,۰۰۰,۰۰۰ - الف
۱۹,۰۰۰,۰۰۰	<input type="text"/>	=	۳۰,۰۰۰,۰۰۰ - ب
۱۷,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۵۰۰,۰۰۰	=	<input type="text"/> - ج

۲- در هریک از موارد زیر یکی از اجزای معادله حسابداری مجهول است. آن را مشخص کنید.

- الف - در یک آموزشگاه خیاطی داراییها ۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال و سرمایه مالک ۲۰۰,۰۰۰ ریال است.
 ب - بدهیهای یک خشکشویی ۷۵۰,۰۰۰ ریال و سرمایه مالک آن ۳,۲۰۰,۰۰۰ ریال است.
 ج - داراییهای یک سینما ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و بدهیهای آن ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال است.
 د - داراییهای یک آموزشگاه رانندگی ۷۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و سرمایه مالک آن ۷۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال است.
- ۳- باشگاه ورزشی مهران فعالیتهای زیر را طی مهرماه انجام داده است. اثر هریک از این فعالیتها بر اجزای معادله حسابداری باشگاه را در جدول زیر مشخص کنید. برای افزایش علامت (.) و برای کاهش علامت (-) و برای بدون تغییر علامت (۰) بگذارید.

شرح	داراییها	=	بدهیها	سرمایه
سرمایه گذاری اولیه صاحب باشگاه خرید نقدی یک دستگاه آپارتمان دریافت وام از بانک خرید نسبه تجهیزات ورزشی پرداخت پول طلبکاران کسب مجوز فعالیت از اداره تربیت بدنی	.		۰	.

۴- تأثیر برخی رویدادهای مالی بر اجزای معادله حسابداری مؤسسه خدمات ساختمانی امید به شرح زیر می باشد. برای هر رویداد مالی شرح مناسبی بیان کنید.

سرمایه		+	بدهیها		=	داراییها	
سرمایه آقای امید	وام پرداختنی		حسابهای پرداختنی	تجهیزات ساختمانی		حسابهای دریافتنی	موجودی نقد
۸,۵۰۰,۰۰۰ .			۶۰,۰۰۰,۰۰۰ .	۶۰,۰۰۰,۰۰۰ .			۸,۵۰۰,۰۰۰ .
			۳۰,۰۰۰,۰۰۰ .				۳۰,۰۰۰,۰۰۰ .
	۲۰,۰۰۰,۰۰۰ .						۲۰,۰۰۰,۰۰۰ .
				۱۰,۰۰۰,۰۰۰ .		۱۰,۰۰۰,۰۰۰ .	
						۵,۰۰۰,۰۰۰ .	۵,۰۰۰,۰۰۰ .
				۴۵,۰۰۰,۰۰۰ .			۴۵,۰۰۰,۰۰۰ .
	۲۰,۰۰۰,۰۰۰ .						۲۰,۰۰۰,۰۰۰ .
۸۵,۰۰۰,۰۰۰	—		۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۹۵,۰۰۰,۰۰۰		۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۵,۰۰۰,۰۰۰
							جمع

۵- در زیر تأثیر رویدادهای مالی مختلف بر معادله حسابداری ذکر شده است. برای هر یک، رویداد مالی مناسبی بیان نمایید.

الف - افزایش یک دارایی و افزایش سرمایه مالک

ب - افزایش یک دارایی و افزایش یک بدهی

ج - افزایش یک دارایی و کاهش یک دارایی

د - کاهش یک دارایی و کاهش یک بدهی

۶- خانم امینی در اول مردادماه ۱۳۷۳ آموزشگاه زبان امین را تأسیس کرد. طی مردادماه ۱۳۷۳ فعالیتهای زیر در این آموزشگاه انجام شده است. مشخص کنید این رویدادها چه تأثیری بر داراییهای آموزشگاه زبان امین دارد.

الف - کسب مجوز تأسیس آموزشگاه زبان امین

ب - افتتاح حساب بانکی و واریز سرمایه به این حساب

ج - خرید یک دستگاه آپارتمان به طور نسبی

د - خرید نقدی اثاثه و تجهیزات آموزشی

ه - پرداخت بهای آپارتمان خریداری شده

و - دریافت وام قرض الحسنه

ز - استخدام ۳ مدرس زبان انگلیسی

ح - خرید مقداری گچ و تخته پاک کن بطور نقد

ط - باز پرداخت قسمتی از وام قرض الحسنه

۷- داراییها و بدهیهای آموزشگاه رانندگی مهربان در تاریخ ۱۳۷۱/۱۲/۲۸ به شرح زیر است: (ارقام به ریال)

موجودی نقد ۵۵۰,۰۰۰

حسابهای دریافتنی ۲۵۰,۰۰۰

ملزومات ۱۱۰,۰۰۰

اثاثه ۷,۵۰۰,۰۰۰

وسایط نقلیه ۲۱,۵۴۰,۰۰۰

حسابهای پرداختنی ۲۴۵,۰۰۰

وام پرداختنی ۹,۰۰۰,۰۰۰

سرمایه آقای مهربان ؟

براساس اطلاعات بالا :

معادله حسابداری آموزشگاه را به صورت تفصیلی نشان دهید.

۸- آقای شیدا کمک حسابدار مؤسسه آموزشی نوید ترازنامه این مؤسسه را در تاریخ ۱۳۷۶/۶/۳۱ تهیه کرده

است. همانطور که مشاهده می شود آقای شیدا در تهیه ترازنامه مرتکب چند اشتباه شده است. این اشتباهات را تعیین

کرده، سپس ترازنامه صحیح مؤسسه آموزشی نوید را تنظیم نمایید.

ترازنامه

سرمایه آقای نوید	۲,۵۰۰,۰۰۰	موجودی نقد
		حسابهای پرداختی
حسابهای دریافتی	۳۱,۰۰۰,۰۰۰	آپارتمان
۲۷۵,۰۰۰	۲۱۲,۰۰۰	ملزومات
	۱۱,۵۰۰,۰۰۰	زمین
	۱۲,۵۲۲,۰۰۰	جمع
۲۷۵,۰۰۰		

۹- اقلام مختلف داراییها، بدهیها و سرمایه مؤسسه مسافرتی جوان در تاریخ ۳۰ آذرماه ۱۳۷۲ به شرح زیر می باشد. با استفاده از اطلاعات زیر ترازنامه مؤسسه مسافرتی جوان را تنظیم نمایید (ارقام به ریال).

حسابهای دریافتی	۳,۲۵۰,۰۰۰
موجودی نقد	۴۱۱,۰۰۰
وام پرداختی	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
سرمایه	؟
حسابهای پرداختی	۳,۰۰۰,۰۰۰
اثاثه	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰
ساختمان	۷۵,۰۰۰,۰۰۰
ملزومات	۲,۲۰۰,۰۰۰
زمین	۴۵,۰۰۰,۰۰۰

۱۰- اطلاعات زیر مربوط به آموزشگاه نقاشی الوان است. با استفاده از این اطلاعات مبلغ نقد و بانک، سرمایه و جمع بدهیهای آموزشگاه را تعیین کنید. مبلغ سرمایه سه برابر موجودی نقد است (ارقام به ریال).

موجودی نقد	؟
سرمایه	؟
حسابهای پرداختی	۲۰۰,۰۰۰
زمین	۴۰,۰۰۰,۰۰۰
ساختمان	۷۰,۰۰۰,۰۰۰
اثاثه	۲۰,۰۰۰,۰۰۰
ملزومات	۵,۰۰۰,۰۰۰
وام پرداختی	۲,۵۰۰,۰۰۰
حسابهای دریافتی	۳,۰۲۰,۰۰۰

۱- خانم دانا در اوّل دیماه ۱۳۷۷ مؤسسه فیلمبرداری ایران را تأسیس نمود و در نیمه اول دیماه فعالیت‌هایی در زمینه سرمایه‌گذاری و خرید دارایی برای مؤسسه انجام داد. ترازنامه مؤسسه فیلمبرداری ایران در تاریخ ۱۳۷۷/۱۰/۱۵ به شرح زیر می‌باشد.

مؤسسه فیلمبرداری ایران
ترازنامه
به تاریخ ۱۳۷۷/۱۰/۱۵ (ارقام به ریال)

داراییها	بدهیها
موجودی نقد	حسابهای پرداختی ۲۷۵,۰۰۰
حسابهای دریافتی	وام پرداختی ۹,۹۰۰,۰۰۰
اثاثه	جمع بدهیها ۱۰,۱۷۵,۰۰۰
آپارتمان	سرمایه ۲۵,۰۰۰,۰۰۰
	سرمایه خانم دانا ۳۷,۰۰۰,۰۰۰
جمع داراییها ۴۷,۱۷۵,۰۰۰	جمع بدهیها و سرمایه ۴۷,۱۷۵,۰۰۰

در نیمه دوم دیماه ۱۳۷۷ فعالیت‌های زیر انجام شده است :

۱۸ دی پرداخت ۱۷۲,۰۰۰ ریال به طلبکاران مؤسسه.

۱۹ دی خرید ۲۱۵,۰۰۰ ریال ملزومات به‌طور نسیه.

۲۵ دی واریز ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال به حساب بانکی مؤسسه توسط بدهکاران.

۲۵ دی خرید ۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال دوربین فیلمبرداری و تجهیزات مربوط به‌طور نسیه.

۲۷ دی دریافت وام قرض‌الحسنه به مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و واریز آن به حساب بانکی مؤسسه.

۲۸ دی صدور چک ۵۲۱۲۰۱ مورخ ۱۳۷۷/۱۰/۲۸ به مبلغ ۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال و تسلیم آن به فروشنده دوربین خریداری شده در تاریخ ۱۳۷۷/۱۰/۲۵.

۲۹ دی استخدام یک فیلمبردار حرفه‌ای و یک کمک فیلمبردار.

۳۰ دی خرید ۷۵,۰۰۰ ریال ملزومات فیلمبرداری و پرداخت بهای آن طی چک شماره ۵۲۱۲۰۲ مورخ ۱۳۷۷/۱۰/۳۰

اثر هر یک از فعالیت‌های فوق را بر معادله حسابداری در جدول صفحه بعد نشان دهید.

مؤسسه فیلمبرداری ایران
 آثار رویدادهای مالی بر معادله حسابداری
 از ۱۳۷۷/۱۰/۱۶ الی ۱۳۷۷/۱۰/۳۰

(ارقام به هزار ریال)

سرمایه	بدهیها		داراییها						
	وام پرداختنی	حسابهای پرداختنی	آپارتمان	انائه	ملزومات	حسابهای دریافتنی	موجودی نقد	شرح رویداد	تاریخ
سرمایه خانم دانا ۳۷,۰۰۰	۹,۹۰۰	۲۷۵	۲۵,۰۰۰	۲۰,۰۰۰		۱,۲۰۰	۹۷۵	مانده	۱۳۷۷/۱۰/۱۵

۲ - براساس اطلاعات مسأله ۱، ترازنامه مؤسسه فیلمبرداری ایران را به تاریخ ۱۳۷۷/۱۰/۳۰ تهیه کنید.
 ۳ - باشگاه ورزشی نشاط در اول تیرماه سال ۱۳۷۵ تأسیس شد، اطلاعات زیر از اجزای معادله حسابداری در تاریخهای مختلف نشان داده شده است.
 مطلوب است: شرح هریک از رویدادهای انجام شده در تاریخهای مذکور.

تاریخ	موجودی نقد	حسابهای دریافتنی	ملزومات	ساختمان	زمین	حسابهای پرداختنی	سرمایه آقای سعیدی
۱۳۷۵							
۴/۱	۷,۵۰۰,۰۰۰	۱,۲۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۱,۴۰۰,۰۰۰	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
۴/۲	۷,۰۰۰,۰۰۰	۱,۲۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۹۰۰,۰۰۰	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
۴/۵	۷,۰۰۰,۰۰۰	۱,۲۰۰,۰۰۰	۸۱۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۱۰,۰۰۰	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
۴/۹	۸,۲۰۰,۰۰۰	-	۸۱۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۱۰,۰۰۰	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
۴/۱۳	۷,۳۰۰,۰۰۰	-	۸۱۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
۴/۱۵	۷,۳۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۸۱۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	-	۱۱۰,۰۰۰	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
۴/۱۶	۸,۶۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۸۱۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	-	۱۱۰,۰۰۰	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
۴/۲۱	۸,۶۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۸۱۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۱۱۰,۰۰۰	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
۴/۲۹	۲,۶۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۸۱۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۶,۱۱۰,۰۰۰	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
۴/۳۱	۲,۰۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۱,۸۱۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۶,۵۱۰,۰۰۰	۳۷,۵۰۰,۰۰۰

۴ - با استفاده از اطلاعات مسأله ۳ ترازنامه باشگاه ورزشی نشاط را در هر یک از تاریخ‌های یادشده تهیه نماید.

۵ - در ترازنامه مبلغ مناسب قرار دهید.

کلینیک دندانپزشکی ایران
ترازنامه

به تاریخ ۱۳۷۸/۹/۳۰ (ارقام به هزار ریال)

بدهیها		داراییها	
<input type="text"/>	حسابهای پرداختی	۱,۵۷۰	موجودی نقد
۴۰,۰۰۰	وام پرداختی	<input type="text"/>	حسابهای دریافتی
<hr/>		۱۲۰۰	ملزومات
<input type="text"/>	جمع بدهیها	۱۰۰,۰۰۰	اثاثه
		۳۵,۰۰۰	ساختمان
	<u>سرمایه</u>	۲۵,۰۰۰	زمین
۲۱۰,۰۰۰	سرمایه دکتر ندیمی		
<hr/>		<hr/>	
۲۵۳,۰۷۰	جمع بدهیها و سرمایه	<input type="text"/>	جمع داراییها
<hr/> <hr/>		<hr/> <hr/>	